

Силабус дисципліни «МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ»

Ступінь вищої освіти - бакалавр

Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Рік навчання: III, Семестр: VI

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

ПІП

Керівник курсу

д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу **Васіна Алла Юріївна**

Контактна інформація

Vasina70@ukr.net, +380502228961

Опис дисципліни

Дисципліна "Місцеве самоврядування" спрямована на формування у студентів фундаментальних знань про місцеве самоврядування, як суспільне явище, як складову публічного управління, як систему з притаманною їй організаційною та функціональною структурою, як складний процес, що реалізується територіальними громадами, оволодіння вміннями вирішувати питання місцевого значення на основі базових принципів публічного управління та місцевого самоврядування.

Вивчення дисципліни зорієнтоване на формування компетентностей: здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів; здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів; здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки; здатність до розуміння сучасних проблем публічного управління, використання сучасних методів аналізу в багаторівневому управлінні та технологій адміністративної роботи; здатність до аналізу проблем і тенденцій проведення адміністративно-територіальної реформи, використання потенціалу децентралізації для активізації локальних чинників економічного та соціального розвитку.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	1. Місцеве самоврядування як складова публічного управління.	Знати базові засади й ознаки місцевого самоврядування, обґрунтувати особливу роль місцевого самоврядування в системі публічного управління та його специфіку як форми народовладдя й публічної влади.	Тести, питання
2/2	2. Теоретичні основи місцевого самоврядування.	Знати теоретичні основи місцевого самоврядування, вміти розкривати природні права людини і громади, аналізувати моделі місцевого самоврядування.	Тести, питання
1/1	3. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування.	Знати положення конституційного закріплення місцевого самоврядування в Україні, здійснювати аналіз законодавчо-нормативного забезпечення місцевого самоврядування та його відповідності міжнародним стандартам.	Тести, питання
1/1	4. Системні аспекти місцевого самоврядування.	Здійснювати аналіз різноаспектного представлення системи місцевого самоврядування, вміти пояснювати взаємодоповнення форм здійснення місцевого самоврядування в єдиній системі.	Кейси

2/2	5. Територіальна громада у системі місцевого самоврядування.	Обґрунтовувати місце та роль територіальної громади у системі місцевого самоврядування, аналізувати напрями формування сучасних територіальних громад, вміти пояснювати механізми підвищення спроможності територіальних громад.	Кейси
2/2	6. Представницькі органи у системі місцевого самоврядування: порядок формування та компетенція.	Знати порядок формування та компетенцію представницьких органів місцевого самоврядування, аналізувати реалізацію повноважень представницькими органами місцевого самоврядування базового і регіонального рівнів.	Тести, питання
2/2	7. Організація діяльності представницьких органів місцевого самоврядування	Вміти пояснювати передумови ефективності форм і методів організації діяльності представницьких органів місцевого самоврядування, знати специфіку реалізації рішень представницьких органів місцевого самоврядування базового і регіонального рівнів.	Кейси
1/1	8. Організація роботи депутатів місцевих рад.	Знати правову основу діяльності депутатів місцевих рад, їх права і обов'язки, пояснювати можливості застосування форм реалізації депутатом місцевої влади своїх повноважень.	Кейси
1/1	9. Правовий статус сільських, селищних, міських голів та голів районної, обласної, районної у місті ради.	Знати порядок обрання та повноваження сільських, селищних, міських голів та голів районної, обласної, районної у місті ради, вміти пояснювати умови дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови.	Тести, питання
1/1	10. Формування і функціонування виконавчих органів місцевого самоврядування	Знати порядок формування виконавчих органів місцевого самоврядування, обґрунтовувати підходи до побудови їх організаційної структури, аналізувати реалізацію повноважень виконавчим комітетом сільської, селищної, міської ради.	Тести, питання
1/1	11. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування.	Обґрунтовувати роль нормотворчої діяльності органів місцевого самоврядування, аналізувати акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування, вміти готувати проекти управлінських рішень, що стосуються завдань діяльності органів місцевого самоврядування.	Тести, питання
2/2	12. Служба в органах місцевого самоврядування.	Вміти пояснювати специфіку проходження служби в органах місцевого самоврядування, обґрунтовувати статус муніципальних службовців, аналізувати передумови реалізації їх прав і обов'язків.	Тести, питання
2/2	13. Засади формування і використання матеріальної бази місцевого самоврядування.	Обґрунтовувати роль матеріальної бази місцевого самоврядування у забезпеченні спроможності територіальної громади, аналізувати механізми формування і використання матеріальної бази місцевого самоврядування.	Кейси
2/2	14. Фінансова основа місцевого самоврядування.	Здійснювати аналіз доходів і видатків місцевих бюджетів, обґрунтовувати участь держави у формуванні доходів місцевих бюджетів, окреслювати механізми розширення джерел надходжень до місцевих бюджетів та ефективного використання фінансових ресурсів.	Кейси

2/2	15. Відносини органів місцевого самоврядування у системі управління.	Аналізувати взаємодію органів місцевого самоврядування базового і регіонального рівнів, органів місцевого самоврядування з органами виконавчої влади, підприємницькими і громадськими інституціями, виробляти рекомендації щодо удосконалення їх взаємодії.	Тести, питання
2/2	16. Співробітництво територіальних громад.	Обґрунтовувати роль співробітництва територіальних громад у підвищенні їх конкурентоспроможності, визначати завдання діяльності органів місцевого самоврядування, які доцільно вирішувати на засадах співробітництва, виробляти рекомендації щодо удосконалення співробітництва територіальних громад.	Кейси
2/2	17. Гарантії місцевого самоврядування. Відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування	Обґрунтовувати гарантії місцевого самоврядування як умови його ефективного розвитку та аналізувати рівень їх забезпечення. Аналізувати взаємозв'язок між відповідальністю органів та посадових осіб місцевого самоврядування й ефективністю їх діяльності.	Тести, питання

Літературні джерела

1. Гладка Т.І. Децентралізація влади в Україні як засіб посилення демократії та підвищення її стабільності. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/12_2015/10.pdf.
2. Децентралізація влади: порядок денний на середньострокову перспективу : аналіт. доп. / [Жаліло Я. А., Шевченко О. В., Романова В. В. та ін.]; за наук. ред. Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2019. 192 с.
3. Енциклопедичний словник з публічного управління/Укл.: Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін.; за ред.. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю.П. Сурміна.К.: НАДУ, 2010. 820 с.
4. Європейська Хартія місцевого самоврядування (Рада Європи, 15 жовтня 1985 р.).
5. Звіздай О.В. Нормативно-правові засади розвитку місцевого самоврядування в Україні. Актуальні проблеми державного управління. 2015. № 1. С. 242-249. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2015_1_35.
6. Інститут старост в об'єднаних громадах: обрання та місце у системі управління / О. Колесников, О. Калашнікова, М. Дзюпин. К. 2016. 36 с.
7. Конституція України від 28.06.1996 №254к/96-ВР, Відомості Верховної Ради України (ВВР), Україна, 1996, № 30, 141 с.
8. Кравченко В.В., Бородін Є.І., Квітка С. А. Місцеве самоврядування в системі публічного управління: навч. посіб. у схемах. Дніпро. ГРАНІ, 2018. 148 с.
9. Куйбіда В.С. Організаційно-правові аспекти місцевого самоврядування в Україні [Текст] : [навч. посіб.]; Відкр. міжнар. ун-т розв. людини "Україна", Вища шк. політ. лідера. К. : [Ун-т "Україна"], 2011. 158 с.
10. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. / [А. П. Лелеченко, О. І. Васильєва, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук]. К. : 2017.110 с.
11. Лукша О.В. Місцеве самоврядування в Україні : посібник-порадник для депутатів місцевих рад / [Лукша О.В., Федів І.О.]; [за ред. М.Пітцика]. К., 2010.
12. Мельник А.Ф., Монастирський Г.Л. Управління розвитком муніципальних утворень: теорія, методологія, практика: Монографія. Тернопіль: Економічна думка, 2007. 476 с.
13. Мельник А.Ф., Монастирський Г.Л., Дудкіна О.П. Муніципальний менеджмент: Навч. посібник. К.: Знання, 2006. 420 с.
14. Методика формування спроможних територіальних громад. Затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 8 квітня 2015 р. № 214// <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-%D0%BF>

15. Методичні рекомендації щодо розроблення Статуту територіальної громади. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. <https://decentralization.gov.ua/news/10653>
16. Місцеве самоврядування в Україні: сучасний стан та основні напрями модернізації : наук. доп. / [редкол. : Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, В. В. Толкованов та ін.] ; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Ю. В. Ковбасюка. К. : НАДУ, 2014.
17. Місцеве самоврядування та децентралізація. Законодавство (навчальний модуль) / Анатолій Ткачук. К.: ІКЦ «Легальний статус». 2016. 80 с.
18. Напрями активізації участі громадськості у місцевому самоврядуванні в містах України: Аналітична записка [Електронний ресурс] / Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1809/>.
19. Науково-практичне забезпечення децентралізації надання послуг в об'єднаних територіальних громадах : матеріали наук.-практ. конф., Київ, 18 квіт. 2018 р./ за заг. ред. Р.В. Войтович, П.В. Ворони. К: ІПК ДСЗУ, 2018. 360 с.
20. Практичні рекомендації з питань формування спроможних територіальних громад/ авт. кол.: С. М. Сergyogin, О. М. Кужман, Є. І. Бородін, Ю. П. Шаров (та ін.). Д.: ДРІДУ НАДУ. 2016. Вип.4. 64 с. (Сер. «Бібліотека реформування місцевого самоврядування»).
21. Патицька Христина Фінансово-економічний потенціал територіальних громад: механізми функціонування та активізації: монографія / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». Львів, 2019. 209 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»)
22. Про добровільне об'єднання територіальних громад. Закон України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>
23. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>
24. Про місцеві вибори. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-19>
25. Про органи самоорганізації населення. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-19>
26. Про співробітництво територіальних громад. Закон України. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>
27. Про службу в органах місцевого самоврядування. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>
28. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1.04. 2014 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/333-2014>
29. Публічне управління в умовах інституційних змін : колективна монографія / За наук. ред. д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони. Київ, 2018. 475 с.
30. Розвиток міської громади: запровадження нових технологій муніципального управління: Практичний посібник/ за ред. В. Кравченка та В.Д. Полтавець, науковий консультант М. Пітцик. К., 2006.
31. Співробітництво територіальних громад URL:<http://www.minregion.gov.ua/naryamki-diyalnosti/regional-dev/rozvytok-mistsevoho-samovryaduvannya/spivro-bitnytstvo>.
35. Місцеве самоврядування: понятійно-термінологічний словник / за редакцією І. Л. Сазонця. Рівне : НУВГП, 2020. 172 с.
36. Sintomer Y. Learning from the South: Participatory Budgeting Worldwide - an Invitation to Global Cooperation. Updated Version / Y. Sintomer, C. Herzberg, G. Allegretti. Bonn: InWEnt gGmbH, 2013. 94 p.
37. Sintomer Y. Transnational Models of Citizen Participation: The Case of Participatory Budgeting [Електронний ресурс] / Y. Sintomer, C. Herzberg, A. Röcke, G. Allegretti // Journal of Public Deliberation. 2012. Vol. 8. Issue 2. - Article 9. URL.: <http://www.publicdeliberation.net/jpd/vol8/iss2/art9>.
38. Wampler B. Participatory Budgeting: Spreading Across the Globe [Електронний ресурс] / B. Wampler, S. McNulty, M. Touchton. January 2018. URL: <http://www.transparency-initiative.org/uncategorized/2626/participatory-budgeting-spreading-across-globe-2/>.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів

відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольної роботи заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Місьцеве самоврядування” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий Модуль 1	Заліковий Модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий Модуль 3 (підсумкова оцінка за КПІЗ)	Заліковий Модуль 4 Екзамен
20 %	20 %	20 %	40 %
1. Опитування під час занять (Тема 1-8 по 5 балів) = 40 балів. 2. Письмова робота (есе) = 60 балів	1. Опитування під час занять (Тема 9-17) = 30 балів. 2. Письмова (контрольна) робота = 70 балів.	1. Активна участь у тренінгах, презентації та самопрезентації = 20 балів. 2. Написання КПІЗ, на основі сформованих індивідуальних завдань = 50 балів. 3. Захист КПІЗ = 30 балів.	1. Відповідь на два запитання, кожне з яких = 20 балів, а у підсумку = 40 балів 2. Ситуаційне управлінське завдання (вправа) = 60 балів
8 тиждень	15 Тиждень	<i>Згідно наказу №275 від 25.06.2021р</i>	<i>Згідно розкладу</i>

Шкала оцінювання студентів:

ЕСТЬ	Бали	Зміст
А	90-100	відмінно
В	85-89	добре
С	75-84	добре
Ю	65-74	задовільно
Е	60-64	достатньо
ЕХ	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
Е	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом